

Λίγο πριν την κάλπη της 6^{ης} Μαΐου

Δύο σχεδόν ημέρες πριν τις εκλογές της 6^{ης} Μαΐου 2012 μπορούμε να αποκωδικοποιήσουμε τα εξής συμπεράσματα που προκύπτουν από τη μέχρι στιγμής προεκλογική εκστρατεία:

1. Η κατάρρευση του δικομματικού μοντέλου λειτουργίας του πολιτικού συστήματος στην Ελλάδα θα πρέπει να θεωρηθεί δεδομένη. Ανεξάρτητα από το αν το άθροισμα των δύο (πρώην) μεγάλων κομμάτων εξουσίας αγγίζει τελικά το 35, το 40 ή το 45% το νέο μεγάλο δεδομένο της ελληνικής πολιτικής ζωής είναι ότι εισέρχεται σε μια νέα πολυκομματική εποχή. Οι κοινωνικές εκπροσωπήσεις θα αντιστοιχηθούν σε πολλά κόμματα, ο ανταγωνισμός θα ανοίξει τη βεντάλια του, το παιχνίδι της πολιτικής και ιδεολογικής ηγεμονίας στην ελληνική κοινωνία θα διεξαχθεί με εντελώς καινούργιους όρους.
2. Η ουσιαστική διάλυση των δομών των δύο (πρώην) μεγάλων κομμάτων δεν καταδεικνύεται μόνον από την κοινωνική τους συρρίκνωση, την ανεπάρκεια των προσώπων που τα στελεχώνουν, τις απίστευτες παλινδρομήσεις του πολιτικού τους λόγου και των προγραμμάτων τους. Καταγράφεται επίσης στην πρωτοφανή αλληλοδιαδοχή γκαφών στην εκλογική τους στρατηγική, για την οποία θα μείνουν στην ιστορία τα σημερινά ηγετικά τους κλιμάκια. Ποτέ άλλοτε στη μεταπολιτευτική ιστορία οι παλιωνδίες, τα αντιφατικά μηνύματα, η έλλειψη σχεδίου εκλογικής τακτικής, η απουσία μηνυμάτων, δεν έκαναν τόσο αισθητή την παρουσία τους στην προεκλογική περίοδο. Σαν ναρκωμένα, τα δύο κόμματα οδεύουν στις εκλογές της Κυριακής όπως ο απελπισμένος στο εκτελεστικό απόσπασμα.
3. Οι περίφημοι «αναποφάσιστοι» αποτελούν την τελευταία δυνητική ελπίδα ΠΑΣΟΚ και ΝΔ. Ομως, η προσδοκία αυτή δεν επιβεβαιώνεται από τις έρευνες. Η μεγάλη μάζα των «αναποφάσιστων» και της αδιευκρίνιστης ψήφου δείχνει διατεθειμένη να ψηφίσει μικρά και πολύ μικρά κόμματα και συνδυασμούς, με αποτέλεσμα η ρευστότητα της ψήφου που οπωσδήποτε είναι σημαντική να κατευθύνεται κυρίως προς «αντιδικομματική» κατεύθυνση.
4. Είναι πολύ πιθανό πλέον, το αποτέλεσμα των εκλογών να περιπλέξει δραματικά το πολιτικό σκηνικό. Η συγκρότηση κυβέρνησης θα αποβεί δύσκολη υπόθεση, αφού δεν διαφαίνονται ισχυρές κοινοβουλευτικές συμμαχίες. Ταυτόχρονα, όπως διαφαίνεται σήμερα, η ετημυγορία του εκλογικού σώματος θα βρίσκεται σαφώς στην αντίθετη κατεύθυνση από αυτήν που όρισαν οι μνημονιακές πολιτικές. Η αναντιστοιχία μεταξύ εκλογικού σώματος και πιθανών κυβερνήσεων θα ορίσουν μια μεγάλη περίοδο πολιτικής κρίσης στην Ελλάδα, με άγνωστες συνέπειες.
5. Η ενίσχυση της Αριστεράς θα έχει πολλαπλές επιπτώσεις. Μία πρώτη θα είναι το γεγονός ότι η ανάπτυξη κοινωνικών αγώνων και διεκδικήσεων θα μπει σε μια νέα περίοδο και θα υποστηρίζεται οργανικά από μια μεγάλη κοινοβουλευτική (πολυκομματική) παρουσία. Μία δεύτερη επίπτωση είναι το γεγονός ότι θα ανοίξει μια νέα περίοδος ανασύνθεσης και συγκλίσεων. Οι σημερινές κομματικές μορφές θα αρχίσουν να μεταλλάσσονται και οπωσδήποτε θα υπάρξουν νέες μορφές κομμάτων στο χώρο της αριστεράς.

6. Είναι πολύ πιθανόν, επίσης, η νέα Βουλή να χαρακτηρίζεται από την παρουσία του (φασιστικού) μορφώματος της Χρυσής Αυγής. Η ενδεχόμενη παρουσία της θα ταράξει τα νερά, τόσο στο χώρο της ευρύτερης οικογένειας της Δεξιάς όσο και στην πολιτική σκηνή. Μπορεί η σημερινή πρόθεση ψήφου στο χώρο αυτό να αντανakλά μια διευρυμένη πολιτική διαμαρτυρία, όχι κατ'ανάγκην φασιστικού τύπου. Ωστόσο, η ενδεχόμενη ισχυρή πολιτική καταγραφή θα της δώσει το χρόνο και το χώρο μιας σταθεροποίησης και μιας οργανωτικής ανάπτυξης που θα την ισχυροποιήσει ακόμα περισσότερο και θα της επιτρέψει να συναρθρώσει τα διάχυτα ιδεολογήματα της εκλογικής βάσης της σε περισσότερο συνεκτικές (φασιστικές) ιδεολογίες.

Χρ.Βερναρδάκης

Επίκουρος Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης ΑΠΘ

Επιστημονικός Σύμβουλος της VPRC